

Lustgas vid förlossningen

Berörda enheter

Förlossningsavdelningarna Region Norrbotten.

Syfte

Säkerställa god arbetsmiljö och att patienten får optimal effekt vid lustgasanvändning som smärtlindring i samband med förlossning.

Beskrivning

Lustgas (N₂O = dikväveoxid) är en färglös gas som i stort sett är lukt- och smakfri. Den gas som kvinnan andas in under förlossningen är en blandning av lustgas och syrgas.

Blandningen av syrgas och lustgas anpassas efter kvinnans behov.

Lustgashalten kan justeras mellan 20 och 70 procent. För att garantera att syresättningen av mamma och barn blir tillräcklig är utrustningen konstruerad så att syrgashalten aldrig understiger 30 procent.

Användning

Då effekten varierar med koncentrationen lustgas och den individuella känsligheten måste barnmorskan och kvinnan i samråd bedöma vilken koncentration som är lämplig.

Det krävs ca en halv minut innan den smärtlindrande effekten börjar och den maximala effekten kommer efter 1-3 min. För att få bäst effekt när smärtan är som intensivast är det viktigt att börja andas i tid.

Snabbguide till rätt lustgasteknik

- Börja andas 30-40 sekunder innan värken kommer
- Sluta andas när värken börjar avta
- Fortsätt andas vanlig luft, men andas ut i masken, ca 4-5 andetag. (det ger mindre påverkan på andra i rummet och på miljön)
- Partnern kan klocka värkarna och hjälpa kvinnan att börja andas lustgas i rätt tid

För att berusningseffekten inte ska bli för stor, bör kvinnan uppmanas göra ordentliga uppehåll i inandningen under värkpauserna.

Lustgas kan användas under hela den aktiva delen av förlossningen men kvinnan bör helst avstå från lustgasen under utdrivningsskedet då det är viktigt att vara lyhörd för instruktioner och krystimpulser.

Försiktighet vid

- Gravt nedsatt lungfunktion
- Vitamin B12 eller folatbrist

Säkerhetsåtgärder

Lustgas har inte några negativa hälsoeffekter om de riktlinjer som finns följs. Det är givetvis viktigt att lustgas används korrekt och att det **utsug som tar bortöverskottet aktiveras vid användningen.**

Huvudprocess Graviditet och förlossning	Ansvarig Robert Råman	Processledare Robert Råman	Sida 1 av 2
Dokumenttyp Vårdrutin	Dokument-id VARD-5-4003	Godkänt datum 2021-08-04	Version 3.0

Andningsmask bör alltid användas. Låt inte kvinnan andas direkt i munstycket.

Kontroll av att slangarna mellan andningsmask och vägguttag inte läcker ska utföras mellan varje patient.

Se lathund i sköljrummet.

Referenser

Arbetsmiljöverket. Anestesigaser [Internet]. Arbetsmiljöverket 2001.

Hämtad från:

<https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/foreskrifter/anestesigaser-foreskrifter-afs2001-7.pdf>

Huvudprocess Graviditet och förlossning	Ansvarig Robert Råman	Processledare Robert Råman	Sida 2 av 2
Dokumenttyp Vårdrutin	Dokument-Id VARD-5-4003	Godkänt datum 2021-08-04	Version 3.0